CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.21rji-542/24 Instanţa de fond: Judecătoria Soroca

sediul Central

Judecător: L.Popescu

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

31 iulie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători: Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 30.05.2024 la plângerea condamnatului Voscoboev Denis împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în recurs, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 25.01.2024 a fost admisă plângerea condamnatului Voscoboev Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprdenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, constatând faptul că Voscoboev Denis în perioada 11.12.2013-16.12.2013, s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău pe o durată de 5 zile, și în perioadele 03.04.2023-19.06.2023 și 21.08.2023-22.01.2024 s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca pe o durată de 231 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, motiv pentru care în temeiul art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, termenul pedepsei definitive i s-a redus cu 24 (douăzeci și patru) zile pentru perioada de 240 (două sute patruzeci) zile obținute prin rotunjire, în Penitenciarul nr. 6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Încheierea din 25.01.2024 a fost casată prin decizia Curții de Apel Bălți din 28.03.2024 și dispusă rejudecarea cauzei în prima instanță, pe motiv că la examinarea plângerii condamnatului

Voscoboev Denis instanța nu s-a expus în privința perioadei de 03.12.2013-11.12.2013, care constituie perioada aflării lui în arest preventiv.

Rejudecând cauza, prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 30.05.2024:

-A fost admisă plîngerea condamnatului Voscoboev Denis împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

-S-a constatat faptul că, Voscoboev Denis a fost deținut în perioada 03.12.2013-16.12.2013 (13 zile) în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în perioadele 03.04.2023-19.06.2023, 21.08.2023-05.03.2024, 18.03.2024-24.05.2024, pe o durată totală de 341 zile, în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

-În condiţiile art.473^4 alin.(4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului cu 2 zile, pentru perioada de 10 (zece) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, și cu 34 (treizeci și patru) zile pentru perioada de 340 (trei sute patruzeci) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calularea a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, iar în total cu 36 (trei zeci și șase) zile.

-În privința periaodei rămase de 4 (patru) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, care nu pot fi reduse, s-a dispus de a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

-Termenul pedepsei definitive de 5 (cinci) ani 6 (șase) luni închisoare, stabilit lui Voscoboev Denis, prin sentința judecătoriei Bălți sediul Central din 05.07.2023, s-a redus cu 36 (treizeci și șase) zile.

-S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473^4 alin.(3) CPP, să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Încheierea instanţei de fond a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Ţîmbaliuc, invocând în motivare că consideră hotărârea în cauză pasibilă casării, conform următoarelor argumente:

-Aprecierea superficială a probelor anexate la dosar în raport cu pretenţiile plângerii. Se reţine faptul că, conform prevederilor art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

-Consideră că la examinarea pretenţiilor invocate de Voscoboev Denis, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Voscoboev Denis.

-Prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Voscoboev Denis pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

-Argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane şi degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. în context precizăm faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Voscoboev Denis, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul

de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate.
-La caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condiţiilor materiale de detenţie sub aspectul amenajării şi dotării celulelor de detenţie, asigurarea iluminării şi ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă şi menaj, acordarea posibilităţii aflării în afara celulei în perioada de la deşteptare până la stingere, acordarea asistenţei medicale necesare în condiţii de confidenţialitate şi asigurarea condiţiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenţie.
-Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub forma de planşe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretenţiilor invocate de Voscoboev Denis cu privire la condiţiile în care se deţine. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condiţiile reale de detenţie, prin prezentarea probelor vizibile, în susţinerea argumentelor invocate în raport în această privinţă.
-În aşa fel, judecătorul de instrucţie nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituţia penitenciară cu privire la evaluarea condiţiilor de detenţie în care este deţinut Voscoboev Denis, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie pentru perioada de 340 zile în care Voscoboev Denis s-a aflat în Penitenciarul nr. 6 Soroca, reducând pedeapsa cu 34 zile, precum și la fel a dispus eronat aplicarea calculului a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție cu referință la durata de 13 zile de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău pentru care i-a redus 2 zile.
-În această ordine de idei, se conclude faptul că pe perioada detenţiei, condamnatul Voscoboev Denis nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.
-Solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond, în partea reducerii pedepsei cu 36 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenţie.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părţilor la proces.

Judecarea recursului a avut loc fără participarea părților, cu respectarea în corespundere cu art. 447 alin. (2) Cod pr. penală a procedurii de înștiințare a acestora, fiindu-le explicat dreptul depunerii referinței pe marginea recursului.

Asupra recursului a depus referință avocatul Cebotari Vitalii în interesele condamnatului Voscoboev Denis, solicitând respingerea recursului depus de administrația Penitenciarului nr.6 Soroca, ca fiind ilegal și neîntemeiat.

Verificând argumentele invocate în recurs şi verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar încheierea contestată ca fiind legală şi întemeiată urmează a fi menţinută fără modificări reieşind din următoarele considerente.

Conform art.449 al.1 lit.a CPP RM se reglementează, că judecând recursul, instanţa de recurs adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Voscoboev Denis împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare privind

condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Voscoboev Denis, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingerea plângerii condamnatului nefiind stabilit.

Instanța de fond a reținut că prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 20.12.2016, Voscoboev Denis a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2), art. 217 alin. (2), art. 361 alin. (1), art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 192 alin. (1) Cod penal, în condițiile art. 84 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 06.04.2023, în temeiul art.473^4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 458 zile.

Ulterior acesteia, prin sentința Judecătoriei sediul Central din 05.07.2023, Voscoboev Denis a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în condițiile art. 84 alin. (1) și alin. (4) Cod penal, la 5 ani 6 luni.

Începutul termenului – 22.09.2022. Sfîrsitul termenului – 07.05.2026.

În prezent condamnatul Voscoboev Denis se deţine în Penitenciarul nr.6 Soroca.

În argumentația pretențiilor sale, condamnatul Voscoboes Denis potrivit cărora s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii de supraaglomerare a celulelor; în celule umiditatea este ridicată, sunt insecte parazitare, calitatea şi cantitatea hranei nu este corespunzătoare, accesul la servicii medicale este limitat, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale nu este respectat, instanţa a apreciat cele invocate prin prisma legislaţiei naţionale, precum şi Rapoartelor privind vizitele iniţiale a Consiliului pentru Prevenirea Torturii şi Rapoartelor Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în RM.

Potrivit raportului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în Republica Moldova în anul 2021, în anul 2021 Republica Moldova a fost evaluată în cadrul celui de-al treilea ciclu. În 2021 membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, creat pe lângă Oficiul Avocatului Poporului, au efectuat 15 vizite preventive şi de monitorizare în locurile privative de libertate. Datele raportului CoE pentru anul 2020 arată că Republica Moldova se află printre ţările cu cea mai înaltă rată de încarcerare (197 deţinuţi la 100 mii persoane) şi cu cea mai lungă durată medie a încarcerării (26 luni). Circa 15% din populaţia penitenciară reprezintă persoanele arestate preventiv.

Constatările cu privire la condiţiile materiale de detenţie rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condiţiilor demne în spaţiile închise şi îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situaţiei. Alocarea fragmentară şi insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie soluţia optimă. Prin urmare, probabil, este necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Instanţa de fond a constatat că, condamnatul Voscoboev Denis s-a deţinut în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioadele 03.04.2023-19.06.2023, 21.08.202-05.03.2023, 18.03.2024-24.05.2024 spaţiul locativ pe persoană a fost mai mare de $4m^2$ fiind deţinut în condiţii unde se respectă norma spaţiului locativ, apreciind critic plîngerea condamnatului despre deţinerea în condiţii de supraaglomerare. De la acestea exceptându-se perioada de 03.07.2023-07.08.2023, în care Voscoboev Denis s-a deținut în număr de 5 condamnați în sectorul nr. 7 secția/celula nr. 3 cu suprafața de 9,63 m^2, fiecăruia revenindu-i spațiu personal de 1,92 m^2.

Privitor la condițiile detenției în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, raportul prezentat de administrația penitenciarului nu denotă date privitor la numărul persoanelor și celula în care Voscoboev Denis s-a deținut în perioada 03.12.2013-16.12.2013, pe o durată de 13 zile, fapt care în corespundere cu raționamentul legal statuat la art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală prezumă obiecțiile condamnatului petiționar ca fiind întemeiate, așa cum administrația penitenciarului nu a dovedit contrariul.

Instanţa de fond a constatat că condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în celule populate cu diferite insecte, şi apreciază critic cele invocate de către reprezentantul administraţiei penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat. Or, de către administraţia penitenciarului nu au fost prezentate copia contractului semnat cu agentul economic, graficul întocmit în vederea efectuării deratizării şi dezinfectării celulor, dar şi despre executarea nemijlocită a serviciilor de deratizare şi dezinfectare. Ba mai mult, chiar dacă administraţia a invocat că conform graficului se efectuată deratizarea şi dezinfectarea încăperilor, nu se poate constata că celule nu sunt populate cu diferite insecte.

Instanţa de judecată a considerat temeinică şi plîngerea condamnatului în partea lipsei apei calde, or indiferent de alegaţiile expuse în raportul penitenciarului asupra faptului că deţinuţii de îmbăiesc cel puţin 1 dată la 7 zile, conform unui grafic stabilit, instanţa de judecată nu le poate reţine în lipsa unor probe concrete, şi anume cum se întocmeşte graficul de îmbăiere, dacă este respectat graficul, şi dacă condamantul într-adevăr a avut acces la apa caldă şi la îmbăiere cel puţin o data în săptămînă.

Referitor la argumentele condamnatului, precum că în celulă umiditatea ridicată şi mucegai, pe pereţi, instanţa le-a apreciat ca fiind întemeiate or, reprezentantul penitenciarului nu a prezentat careva probe care ar combate invocările condamnatului.

Mai mult ca atât, administraţia penitenciarului în raportul prezentat pe marginea plîngerii a prezentat o informaţie de ordin general, fără a descrie exact condiţiile concrete ale spaţiului de detenţie ale condamnatului, fără a combate situaţia privitor la prezenţa insectelor şi prezenţa mucegaiului în celulele în care a fost deţinut Voscoboev Denis.

Cît priveşte carenţele admise la asigurarea cu medicamente şi asistenţă medicală, instanţa de judecată a reţinut şi a apreciat ca veridice plîngerea condamantului, or, de către administraţia penitenciarului nu au fost prezentate probe în vederea atestării oferirii asistenţei medicale în volum deplin conform programului unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

Instanţa de judecată a constatat că raportul prezentat de către administraţia penitenciarului elucidează nişte aspecte generalizate ale condiţiilor de detenţie în cadrul penitenciarului, neofind un răspuns concret pe marginea pretenţiilor condamnatului şi fără de prezentare a probelor confirmative în sensul respectării prevederilor art.3 CEDO.

În concluzie, instanţa de fond a considerat că dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul Voscoboev Denis pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, au depăşit relativ semnificativ, nivelul de suferinţă inerent detenţiei, prin faptul deţinerii în condiţii unde celule populate cu diferite insecte, umiditate în celule şi mucigai pe pereţi, condiţii care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO şi suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Prin urmare, instanţa de judecată a apreciat critic aspectele invocate de către administraţia penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părţi în lipsa altor dovezi, instanţa s-a bazat pe rapoartele organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect.

Astfel, pentru perioada aflării în Penitenciarul nr.6 Soroca, just s-a dispus reducerea pedepsei în condițiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală cu 34 (treizeci și patru) zile pentru perioada de 340 (trei sute patruzeci) zile, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, precum și în același temei de drept corect a dispus reducerea pedepsei cu 2 (doi) zile pentru perioada de 13 zile de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Instanţa de fond a considerat că reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

Colegiul penal conchide în urma verificării celor invocate că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate şi consideră că recursul declarat de administraţia Penitenciarului nr.6 Soroca urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menţinerea încheierii contestate ca fiind legală şi motivată.

Colegiul penal consideră că nu pot fi luate în consideraţie afirmaţiile invocate în recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, referitor la casarea hotărârii în partea reducerii pedepsei cu 36 zile, fiind declarative afirmațiile în circumstanțele stabilite pe caz și expuse în viziunea autorului recursului, temei de casare a încheierii din motivele invocate nefiind stabilit.

Nu pot fi reținute nici afirmațiile invocate în recurs, că instanţa de judecată eronat a constatat condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, deoarece sunt declarative, fiind expuse afirmațiile în viziunea autorului recursului, totodată informația cu privire la condițiile de detenție anterioare denotă că condamnatul s-a deținut în condiții care au afectat drepturile sale, ce a servit ca temei pentru reducerea pedepsei condamnatului cu calcularea a două zile pentru 10 zile pentru deținerea în Penitenciarul nr.13 Chișinău și a unei zile pentru zece zile de detenție în Penitenciarul Soroca.

Se resping și afirmațiile invocate în recurs, că pe perioada detenţiei, condamnatul Voscoboev Denis nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, că condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Voscoboev Denis sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz.

De fapt s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuează condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că anume că administrația penitenciarelor nu este de acord ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

Colegiul penal menționează, că rapoartele vizate descriu situația din penitenciare, iar administrația nu a prezentat dovezi privind îmbunătățirea substanțială a condițiilor de detenție pe parcursul urmat după vizita efectuată în penitenciar și a concluziilor formulate anterior, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată și bazată pe prevederile legale și probele cercetate, astfel că instanța de recurs respinge recursul declarat ca nefondat.

Conducându-se de art.449 al.1 p.1 lit.a CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 30.05.2024 la plângerea condamnatului Voscoboev Denis împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Pușca Dumitru